

Kolza

(*Brassica napus*), **kolza**nın ıslahı sonucu elde edilmiş, canlılara zararlı olarak erüsik asit ve glukosinolat içeren bir bitki türü. Yağı, bitkisinin aksine, zararlı olmadığından insanlar ve çiftlik hayvanları için gıda maddesi olarak kullanılmaktadır. Kanola yağının, tıpkı soya fasulyesi yağında olduğu gibi, gıda dışı kullanım alanları da vardır. Spot piyasalardaki fiyatının durumuna göre mum, ruj, sanayi yağları, gazete mürekkebi, biyoyakıt gibi ürünlerin üretiminde yenilenemez petrol bazlı yağların yerini alabilmektedir.

Bu çeşit ilk önce Kanada'da geliştirilmesinden dolayı ona İngilizce "**Canada**" ve "**Ola**" ("Kanada" ve "yağ") sözcüklerinden türeme, "kanola" adı verilmiştir.

Kanola (*Brassica napus* *Kanola Oleifera* sp.), kışlık ve yazlık olmak üzere iki fizyolojik döneme sahip bir yağ bitkisidir. Kanola tanesinde bulunan %38-50 yağ ve %16-24 protein ile önemli bir yağ bitkisidir.

Bitkisel yağ kaynağı olarak yağlı tohumlu bitkiler olan ayçiçeği, soya, pamuk ve yer fıstığı arasında üretim açısından üçüncü sırayı almaktadır. Dünyada yıllık üretimi 22 milyon ton civarındadır. En çok üreten ülkelerden Çin 4,5, Hindistan 4,4, Kanada 2,8, Polonya 0,5, Fransa 0,47, Pakistan 0,4, Almanya 0,4, İngiltere 0,3 milyon ha ekim alanına sahiptir.

Türkiye'ye ise Balkanlardan gelen göçmenler ile kolza adı ile 1960'lı yıllarında getirilmiş ve Trakya'da ekim alanı bulmuştur. Rapiska, rapitsa, kolza isimleriyle de bilinir. Ancak kolza ürününün yağında insan sağlığına zararlı erüsik asit, küspesinde de hayvan sağlığına zararlı glukosinolat bulunması nedeniyle 1979 yılında ekimi yasaklanmıştır.

Eskiden kolza olarak isimlendirilen çeşitlerdeki %45-50 oranındaki erüsik asit içeriği, ıslah çalışmaları ile %0 düzeyine düşürülmesi kolzanın bitkisel yağ ihtiyacı için yeniden üretime alınmasını sağlamıştır. Türkiye'de bitkisel yağ açığını kapatmak amacıyla kanola tarımının yaygınlaşması için çalışmalar sürmektedir.

Kolza

Bilimsel sınıflandırma

Âlem:	Plantae (Bitkiler)
Klad	Angiosperms (Kapalı tohumlular)
Klad	Eudicots (İki çenekliler)
Klad	Core eudicots
Klad	Rosids
Klad	Eurosids II
Takım:	Brassicales
Familya:	Brassicaceae (Turpgiller)
Cins:	<i>Brassica</i>
Tür:	<i>B. napus</i>

İkili adı

Brassica napus

L.

Kanola tarımı yapılan araziler.
Çiçeklenmiş kanola bitkileri,
Bavenhausen, Almanya

Almanya gibi başta gelen AB ülkelerinde Kanola ekimi yaygın olup, yağından biyolojik dizel üretilip dizel araçlarında kullanılabilir. Yeni model dizel araçlarda sorunsuz kullanılabilirken, daha eski modellerde yağın agresif olması sebebi nedeniyle hortum ve contalarında değişiklikler yapılarak modifiye edilebiliyor. Gıda sanayiinde nötr özelliği sebebinden dolayı kızartma veya konserve yağ olarak kullanılmaktadır.

Yabancı ot olarak tarıma zararı

Yakma yöntemi de denilen alevlemenin gelişme dönemlerine göre başarılı sonuç verdiği yabancı ot türleri arasında yer alır^[1].

Çücek açmış bir
Kanola bitkisi.

Bitkinin açmış bir
çiçeğinden görünüm.

Bitkinin sapının enine
bir kesiti.

Bitkinin yeşil rengli
yaprağı.